

mel i sucre

DRINKS
FOR DAY

A AQUEST NUMERO HI TROBAREU .-

- Notícies locals, del que succeeix al poble, fins a l'hora de tancar el número, per l'O.C.B.

- El cúmulo- nimbus lliçó de meteorologia, de la Caixa a les Escoles.

- El cultiu del garrover, 2a part. Varietats i curiositats del garrover. Extret de les "Hojas divulgadoras del Ministerio de Agricultura Pesca y Alimentación "

- Sobre la llei de normalització lingüística. Del Claustre Universitari, en data de 4 de Juny de 1.986

- Reatlls, sobre l'any internacional de la pau, i sobre conseqüències d'una guerra nuclear de 5.000 megatons (una tercera part de l'arsenal nuclear mundial)

- El mussol reial, breus comentaris sobre aquesta au de presa nocturna.

- Sobre una causa de la Inquisició de l'any 1.583, en que l'encausat era un santjoaner, en Juan Palermo.

- Ajuntament, resum del ple ordinari celebrat dia 30 de Setembre de 1.986, per Joan Sastre.

- Passatemps, per Joan Sastre Joan

MEL I SUCRE - 76 Octubre de 1.986
Butlletí informatiu de l'Obra Cultural Balear a Sant Joan.

PORTADA .- El faraó Keops.
(Dibuix fet amb un plotter dissenyat construït i manejat per santjoaners)

CONTRAPORTADA .- Dormitori de mussols reials.

LOCAL SOCIAL .- No n'hi ha
Tothom que vulgui col.laborar que facis de veure algú de l'equip de treball i que li entregui els originals abans del dia 20 del mes en curs.

tirada actual.- 150 exemplars
Imprimeix Fot Bohigas
Depòsit legal.- 49.1.983

Nota.- S'adverteix als possibles lectors de Mel i Sucre, que aquesta revista, amb els seus escrits i comentaris pot ferir la sensibilitat dels esperits no acostumats.

NOTICIES LOCALS

--- Les intenses pluges de finals de setembre i principis d'octubre han ocasionat una explosió biològica pel camp, garrigues i pinars, com feia temps que no es veia: moscards, llagosts, grins, mosques, bolets, pixacans, pugomes, bruiols, escarabats i caragols són els més significatius. Se diu que un poc més envant tot rebentarà en blaves fortes i esclata-sangs.

--- Com cada any, a principis d'octubre o finals de setembre tingué lloc el canvi d'horari. Ara només anam una hora envant al sol.

--- Si per una banda les pluges han estat beneficioses, per altra banda han perjudicat a reïms, melons tardans. Ha baixat el grau del vi i moltes fruites tardanes se podreixen.

--- Un dels dies que per la vila feia tempesta, a Ciutat hi va haver un cicló que ocasionà grossos desperfectes a embarcacions esportives al moll.

--- Durant aquest mes s'han produït diversos robatoris nocturns a cases particulars del poble. Entraren al bar can Fiol i a una casa del carrer dels Molins.

--- S'ha asfaltat la carretera Sant Joan- Vilafranca, des del Molí d'Aigua fins a la carretera Palma- Manacor.

--- Degut a les fortes pluges s'han observat certes deficiències a la xarxa de clavegueram de dins el poble i de fora. Concretament devora el Pou Nou l'albelló que va per davall la carretera ha rebentat ocasionant desperfectes a la carretera.

--- Un grup de 17 alumnes i un professor de l'escola pública de Sant Joan participà en un viatge a Murcia d'una setmana i mitja. Estava organitzat baix el nom d'escoles viatgeres, i diuen que les agradà.

--- Per altra banda els mateixos dies, tots els altres alumnes de l'escola realitzaren una sortida cultural a l'albufera d'Alcúdia i al teatre romà de Pollentia. Tret de les picades de moscard tot va anar bé.

--- Dia 18 del present tingué lloc un dinar de companyerisme pels socis del club de futbol de Sant Joan.

--- El primer diumenge d'Octubre tingué lloc, com els altres anys la festa del butifarró. Degut a que va fer una diada estiuenca l'assistència de gent fou massiva.

--- Durant aquest més hi hagué una excursió de santjoaners a Andorra. Entre altres coses dugueren dins un sol autocar, més de 200 paraigües. Se veu que comença un període ploguer i s'acaba la sequetat.

--- Se diu, de pel poble, que un santjoaner se menjà d'una panxada 30 figues de moro, mig quilo de reïm i dues embostes de figues. Tot això li provocà una tap intestinal. Tingué que estar un parell de dies internat a una clínica on li feren varies rentades d'estómac.

--- El se'n Capellet, que durant l'estiu li passa aquella feta de quedar estret enmig de dues soques a foravila, idò un altra dia el trobaren mort pel camp. Es el destí.

--- Divendres dia 17 tingué lloc un eclipse total de lluna. Fins d'aquí dos anys no n'haurà un altra d'igual.

--- Dia 21 d'Octubre, dia de verges, passà sense pena ni glòria pel poble. L'únic a destacar és la venda de bunyols a una portassa davant can Pere Maiol, al carrer de Palma.

--- Un parell de simpatitzants de l'O.C.B. Sant Joan han descobert dins el nostre terme municipal una grossa colònia de sebellins al pla i un dormitori de mussols reials sobre un pi d'un turó.

--- Dijous, dia 23, tingué lloc als locals de les escoles de Son Juny una reunió pels directors d'escoles més petites de 8 unitats amb l'inspector de zona.

--- Comencen a arribar els primers tords radiactius, contaminats per l'accident de la central de Txernobil. I encara hi ha gent que no ho creu.

--- La Peña Motorista San Juan ha organitzat dues proves de Moto-cross al circuit de Binifarda. Una el dia 26 d'octubre i l'altra pel dia 16 de novembre.

--- El grup de teatre de Sant Joan ha elegit el nom de Atzavara per a les seves representacions.

--- Com ja ho feu l'any passat, vingué un metge per substituir el metge Mena que estava de vacances. En Jordi, que és com es nom és de l'agrad dels santjoaners.

--- Els equips de futbol. el de 3a Regional i els juvenils, han començat la rodadura en la competició futbolística. Però la trajectoria seguida fins ara és oposada, mentre que els grans es troben a mitjan taula, els juvenils les costa molt anar per envant. Esperem que redressin el seu camí.

--- Amb les darreres pluges caigudes els darrers dies de setembre, el camí d'Horta ha esdevingut una altra vegada un desastre de clots i bassiots. La permissivitat per part de l'ajuntament en deixar circular camions d'elevat tonelatge a través d'aquests camins vecinals arribarà a deixar al descobert els vell camins de terra. Seria necessari que l'Ajuntament o la Comissió encarregada prengué part en l'assumpte.

--- L'associació de premsa forana posa en marxa els IV Premis Premsa Forana. Així mateix pel dia 16 de NOVembre, l'A.P.F. convoca una diada amb assemblea general ordinària.

--- En el programa d'inversions culturals del Consell Insular de Mallorca per a l'any 1.986 hi figura la del Casal de Cultura de Sant Joan. Els fons pressupostaris es destinaran de la següent manera:

Aportació C.I.M.	7.089.279 pts
" Estat	4.253.567 "
" Ajuntament	5.671.423 "

--- Després de les pluges intenses provocades per la passada " gota freda " i per altres causes, durant el mes d'octubre s'han cotabilitzat 109,7 mm. No obstant les temperatures segueixen moderadament altes, el que permetrà nous recalentaments de l'aire.

--- L'escola pública de Sant Joan, per esser una escola de menys de 8 unitats, s'ha vist beneficiada amb una ajuda per part del Ministeri per poder comprar material imprés per l'escola. Aquesta ajuda consisteix en 4.250 pts per cada alumne matriculat el present curs, i que per decisió del Consell Escolar s'invertiran en biblioteques d'aula. Per altra banda una ajuda de l'A.P.A. de Sant Joan permetrà ampliar la biblioteca escolar.

--- Així se veien molts de conills amb el cap inflat a finals del mes passat, ara ja boten més falaguers.

--- Segons un estudi duit a terme l'any 1.981 per dos ornitòlegs (Hilari Morales i Lluç Mas), a les Balears es mataren aquell any uns 3 milions de tords. Un carnisser de la Plaça de Santa Catalina va declarar a la premsa que els anys passats venia uns 900 tords setmanals, i enguany no en ven cap. Per altra banda el Govern Autònom ha prohibit la caça i comercialització d'aquests animals, per enguany.

--- En Cousteau vingué a Ciutat, i digué que el Mediterrani estava ben arreglat si els païssos costers no s'entenien a l'hora de controlar l'abocament de fems i residus industrials. També digué que a Cabrera ja no valia la pena fer-la Parc Natural: es massa tard.

--- Hem rebut un comunicat signat per JOVES DEL PSM, on diu que els Joves del PSM- Esquerra Nacionalista acorden iniciar un procés pregressual que culmini amb la celebració del Congrés Constituent dels Joves d'Esquerra Nacionalista; i constituir una Gestora Provisional.

--- De la nit del 26 al 27 d'octubre el nostre poble fou visitat per al manco dues persones no massa grates que es dedicaren a entrar dins portasses particulars (12 de contabilitzades), removien tots els papers del cotxe i si trobaven doblers les se'n duïen.

CÚMULO-NIMBUS

CÚMULO-NIMBUS

Són cúmulus que han anat creixent fins arribar a la zona de núvols alts. Per tant, es tracta d'un núvol que ocupa les zones baixa, mitjana i alta. A la part superior, on les temperatures són d'uns 30 o 40 graus sota zero, es formen plomalls de cirrus, anomenats "falsos cirrus", que presenten la forma de capella o enclusa; en definitiva, es tracta del núvol de tempesta, amb forts aiguats, llamps, trons i pedregades.

Els corrents ascendents dins del núvol poden ultrapassar els 120 quilòmetres per hora de velocitat; és per això que els avions sempre circumden aquests tipus de núvols.

La base del núvol és molt fosca, quasi negra, perquè la gran gruixària del núvol no permet que hi arribi la llum del sol; en canvi, la part superior és d'un blanc enlluernador.

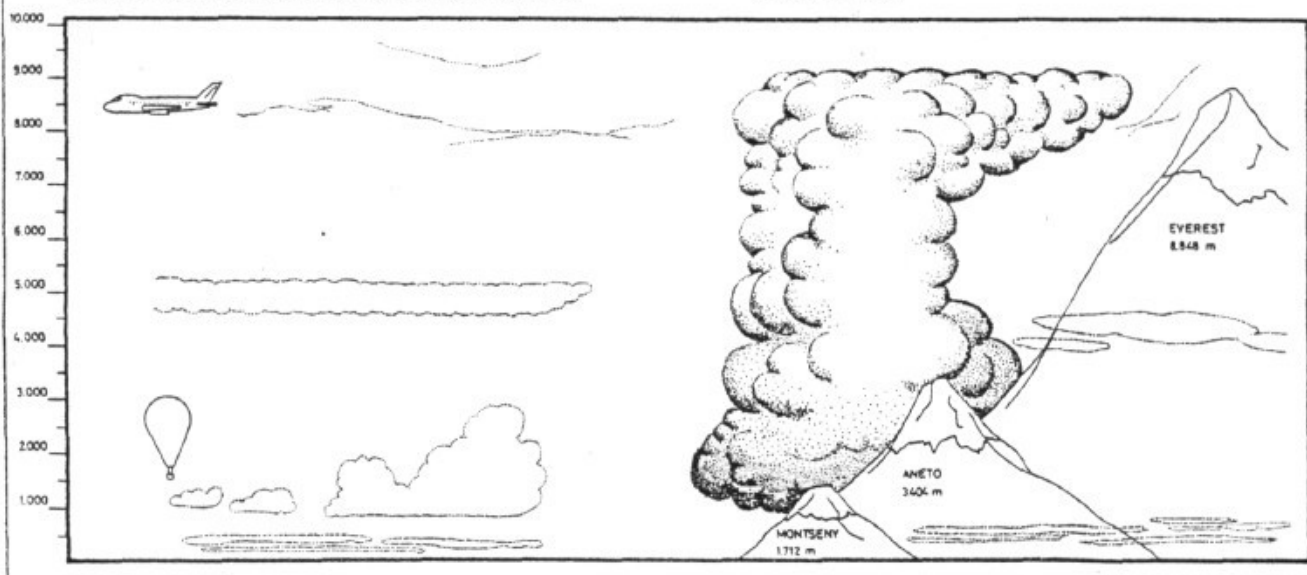
ALÇADA: dels 500 als 10.000 metres aproximadament.

Provoquen precipitacions, quasi sempre sobtades, i moltes vegades amb calamarsa. Les greus inundacions del setembre de 1962 al Maresme varen ser causades per potents cúmulos-nimbus que sorgiren entre les serralades litorals i les pre-litorals.

En casos extraordinaris, provoquen la formació de tornados, que són com una mena de trompa d'elefant que penja del núvol i que, en arribar al terra, provoca grans desfets. A casa nostra se n'han vist mar endins, anomenant-los "trombes marines".

SUGGERIMENTS:

- Observar la gran diferència de color entre la base i el cim dels cúmulos-nimbus.

EL CULTIU DEL GARROVER .- II

Les varietats més importants cultivades al Mediterani, per la seva descripció s'agrupen segons el tipus de flors.

Garrovers de flors hermafrodites

A cada flor s'agrupen els dos sexes, un pistil (femení) i cinc estams (masculins). Se'l coneix vulgarment per mascle floridor, bord mascle, borroses, etc. Tenen poca ramificació, fulles gruixades i obscures i la garrova està fortament adherida a la branca, per tant és mala d'espolsar. Normalment es solen utilitzar com a pol·linitzadors i solen donar bones anyades; el seu fruit dóna bon rendiment en garroví i té molta cel·lulosa i poc sucre.

Garrovers de flors masculines

Les flors només tenen estams. Són els garrovers bords. Solen tenir major vitalitat, branques més curtes i amb brots vermellorsos, fulles més grosses i lluentes i d'un color verd obscur. Comencen a florir per agost i pel novembre encara són aptes per la fecundació. Actualment s'aconsella intercalar a dins les plantacions de garrover d'un 10 a un 15% de pol·linitzadors mascles.

Hi ha dues varietats importants:

- a) Els de flor groga, resitents a les baixes temperatures, i pel tant són els indicats per les zones propenses al vent de Grec i Tramuntana.
- b) Els de flor roja, menys vitalitat, més producció de pol·len però en contrapartida més sensible al fred i a les variacions climàtiques.

Garrovers de flors femenines

Dins aquest grup hi estan incloses la major part de les varietats cultivades. Les flors només tenen pistils. Hi ha moltes varietats de garroves i se classifiquen segons el color, amplària, gruixa, llargària, i composició química. Generalment hi ha una relació directa entre la quantitat de molla i el contingut en sucre; aquesta mateixa relació és inversa entre el contingut en sucre i el número de llavors.

Les varietats més importants cultivades al Mediterrani occidental són:

a) Mollar

També anomenada negra o negreta, es cultiva principalment a diverses comarques de Barcelona, Tarragona i Castelló

Arbre frondós, espès i de gran tamany, la garrova és de garn qualitat, de color negre lluent; entre 12 i 16 cm de llargària i de capoll curt. Té molta molla blanquinosa i amb bastan de sucre, per tant és bona pel bestiar. El rendiment en garroví és baix, oscil·la entre el 8 i el 9 %. Les collites solen esser bastan irregulars.

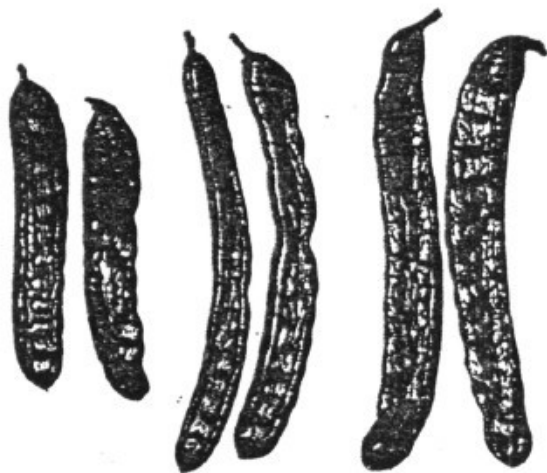
b) Rojal

També anomenada valenciana, i es cultiva principalment a certes comarques de Barcelona i Tarragona.

El garrover arriba a tornar molt gros, moltes fulles d'un color verd obscur, i el tronc i les branques són de pell llisa. Es resistent a malalties. El fruit de color marró obscur i medeix entre 17 i 20 cm.; el rendiment en garroví és entre 10-11 %. La seva producció és regular i abundant.

g') Costella de ruc o costella d'ase

Es cultiva amb més intensitat a Tarragona, Castelló i València. La garrova és molt llarga de 18 a 21 cm, un poc torta i magreta. Té poca molla i poc garroví. Per tant té poc interès comercial.

Garroves de les varietats
Mollar, Rojal i Costella d'ase

h) Matalafam o matalafera

Arbre amb poques branques, dretes i llises. De fulla grossa poc abundant. Les garroves són llargues, gruixades i amples, però poc dolces i de baix rendiment en garroví (8-9 %). La seva producció és constant i abundant.

i) Melar o melera

També és coneguda amb el nom de vera, llisa. Molt cultivada a València i Alacant. L'arbre és vigorós, amb molta branca de fulla petita i d'un color verd clar. La garrova de pell vermellosa i de 15 a

18 cm de llargària. Molla de color blanc i molt dolça. Producció regular i abundant.

j) Banya de cabra

Arbre vigorós de branques llargues en tendència a tombar per avall. Les seves garroves agafen la forma de banya. Tenen poca molla i de gust desagradable. El seu rendiment en garroví és bo i la seva producció és abundant un any per l'altre.

Garroves de les varietats
Matalafam, de la mel i banya de
cabra

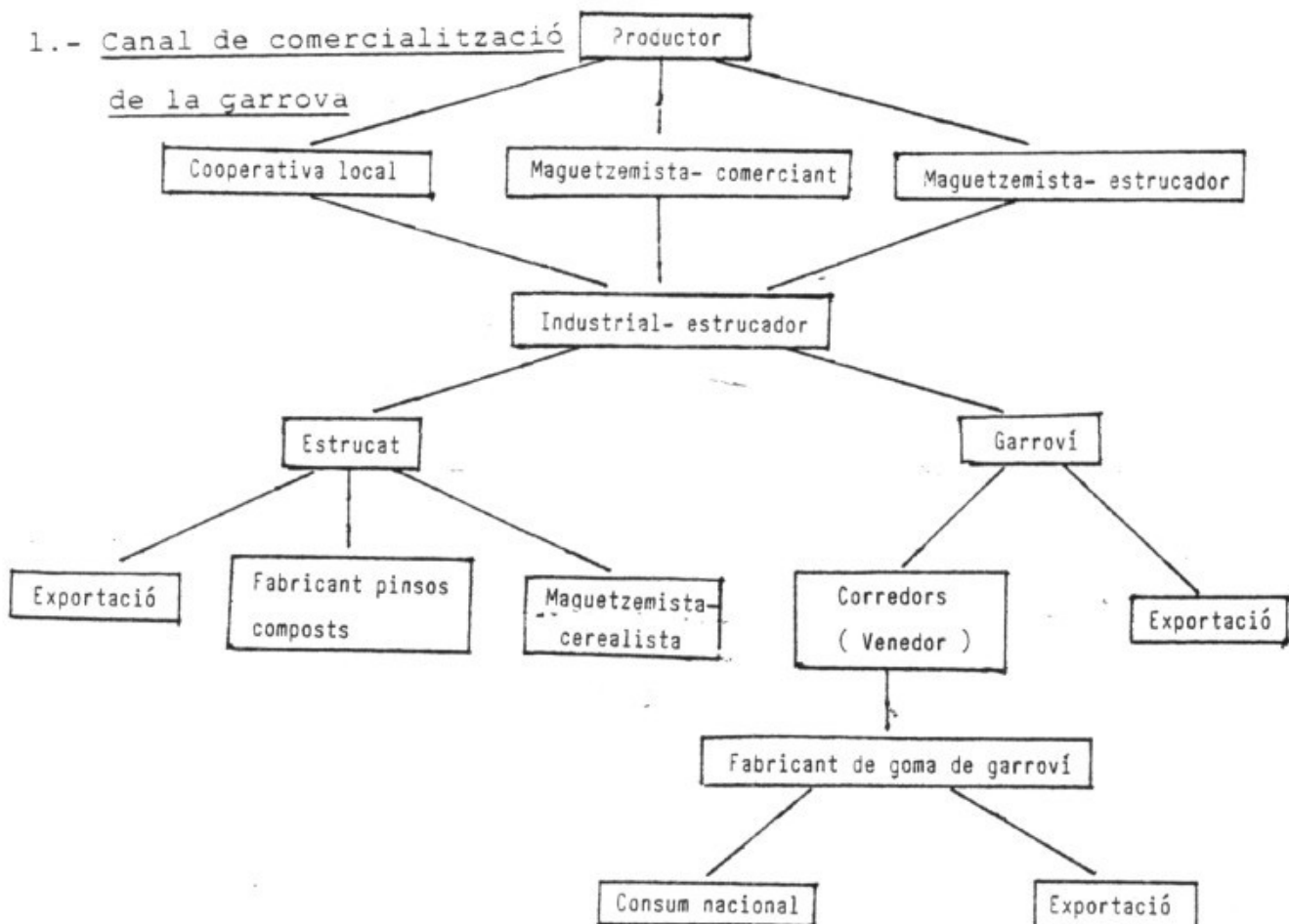
Les varietats més comuns a Mallorca són:

- Boval, és fa prou gros i té la garrova negra i fina.
- Bugader, se fa grosset i la seva garrova és dreta, prima i llarga, i no té gaire garrovins.
- Mollar, es fa molt gros, la seva llenya és molt fluixa i les garroves són negres, grasses i llargues.
- Tendral, té la soca i les branques llises, moltes fulles de color clar brillant, molt sensible al fred i creix aviat.
- Faldat, té el brancatge molt estès i la garrova llargueta i magre.
- Pentinat, es fa gros, és molt clar de brots i la seva garrova és grassa i molsuda.
- Roquer, no arriba a fer-se gaire gros i les seves fulles tenen un color malaltís, però fa moltes garroves.
- Pic d'abella, es fa molt alt, la seva soca és molt llisa i les garroves són negres i llargues i se corca aviat.
- Blau, té poques branques i fa les garroves llarguetes i magres

Bon arbre és es garrover,
perquè té fruita tot l'any,
quan li tomen les d'enguany,
ja té les de l'any qui ve

Amor si vols estar sana,
posa't a s'ombra d'un morer,
perquè sa d'un garrover,
he sentit dir que és mal sana

CURIOSITATS DEL GARROVER .-

- 2.- Altres noms del garrover: Alfarrofeira (portuguès), caroubier (francès), carrubo (italià) kharroub (àrab), carob-tree, locust.tree i saint john's bread (anglès), johannisbrot (alemany), garrofero i algarrobo (castellà).
- 3.- Antigament el comerciants d'or i "alhaques" empraven el garroví com a peses, d'aquí prové el nom quirat (unitat de pes específic d'or i joies) que deriva de l'àrab kharroub.
- 4.- Diu la tradició que Sant Joan Baptiste durant la seva estada al desert s'alimentà de molsa de garrova, mel i llagosts. D'això provenen els noms anglesos del garrover Saint John's bread (pa de Sant Joan) i locust- tree (Arbre llagost); i l'alemany johannisbrot (arbre de Sant Joan).
- 5.- La paraula que designa el gènere del garrover (Ceratonia) deriva del grec Keras, que vol dir banya.
- 6.- Quan una persona parla de demès es diu que practica l'art d'esmolar la garrova.
- 7.- A Catalunya al garrover bord també l'anomenen arbre de l'amor (no sabem perquè. A certs indrets li diuen també mongetera d'arbre.

La Llei de Normalització lingüística aprovada dia 29
d'abril de 1.986 pel Parlament de les Illes Balears
completa el marc legal relatiu a l'ús de la nostra llengua
Per manament estatuari (Art.5) la Universitat és
competent per a normalitzar l'ús del català a l'àmbit
universitari.

Per acord del Claustre Universitari de dia 4 de Juny de
1.986 s'insta al Consell Executiu a dur endavant la
tasca de normalització.

D'acord amb aquesta responsabilitat, la Universitat de
les Illes Balears considera convenient fer present a tots
els seus membre la normativa que, sense perjudici dels
drets que emparen l'ús d'altres llengües, garantitza que
tots aquells que vulguin fer ús de la llengua pròpia de
la nostra Comunitat Autònoma no trobaran cap
dificultat en l'exercicci dels seus drets.

La Nació espanyola, amb el desig d'establir la justícia, la lliber-
tat i la seguretat i de promoure el bé de tots els qui la integren, en ús
de la seva sobirania, proclama la voluntat de:
(...)

Protegir tots els espanyols i els pobles d'Espanya en l'exercici dels
drets humans, les seves cultures i tradicions, llengües i institucions.

(CONSTITUCIÓ ESPANYOLA, Preàmbul).

La riquesa de les diferents modalitats lingüístiques d'Espanya és un
patrimoni cultural que serà objecte d'especial respecte i protecció.

(CONSTITUCIÓ ESPANYOLA, Art. 3.3.).

La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, tindrà, juntament
amb la castellana, el caràcter d'idioma oficial. Tots tenen el dret de co-
neixer-la i d'usar-la i ningú no podrà ésser discriminat per causa de l'i-
dioma.

(ESTATUT D'AUTONOMIA DE LES ILLES BALEARS , Art. 3)

La llengua catalana, pròpia de la Universitat de les Illes Balears,
tindrà, juntament amb la castellana, caràcter de llengua oficial, i tots
els membres de la Universitat tenen el dret d'utilitzar-la. La Universitat
normalitzarà l'ús del català en l'àmbit de les seves competències.

(ESTATUTS DE LA UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS , Art. 5)

(...)

Són, per tant, objectius de la Llei (de Normalització lingüística):

- a) Fer efectiu l'ús progressiu i normal de la llengua catalana a l'àmbit oficial i administratiu.
- b) Assegurar el coneixement i l'ús progressiu del català com a llengua vehicular en l'àmbit de l'ensenyament.
- c) Fomentar l'ús de la llengua catalana en tots els mitjans de comunicació oficial.
- d) Crear la consciència social sobre la importància del coneixement i l'ús de la llengua catalana per tots els ciutadans.

(LLEI DE NORMALITZACIO LINGUISTICA, Art.1).

1.- La llengua catalana és la llengua pròpia de les Illes Balears i tots tenen el dret de coneixer-la i d'usar-la.

2.- Aquest dret implica poder adreçar-se en català, oralment o per escrit, a l'Administració, als organismes públics i a les empreses públiques i privades. També implica poder expressar-se en català a qualsevol reunió i desenvolupar en aquesta llengua les activitats professionals, laborals, polítiques, sindicals, religioses i artístiques, així com rebre l'ensenyament en català i rebre-hi informació a tots els mitjans de comunicació social.

3.- Les manifestacions en llengua catalana, en forma oral o escrita, pública o privada, produeixen plens efectes jurídics i de l'exercici d'aquest dret no pot derivar cap requeriment de traducció ni cap exigència dilatòria o discriminatòria.

4.- Ningú podrà ésser discriminat per raó de la llengua oficial que empri.

5.- Les modalitats insulars de la llengua catalana seran objecte d'estudi i protecció, sense perjudici de la unitat de l'idioma.

(LLEI DE NORMALITZACIO LINGUISTICA, Art. 2)

Excms i Il.lms. Srs.:

El passat Claustre de dia 4 de Juny de 1.986 va aprovar una moció presentada per norant-un claustrals on s'instava al Consell Executiu i la Junta de Govern perquè es dugués endavant la normalització lingüística, en aquests termes:

EXPOSICIO DE MOTIUS:

Els Estatuts de la Universitat de les Illes Balears, al seu Preàmbul i als seus articles 2, 4, 5 i 6, estableixen de manera palesa i clara que la normalització lingüística i cultural de la Universitat és un dels seus objectius prioritaris. Fidel a l'imperatiu legal i al mateix esperit de la norma cabdal de la nostra institució, així com a la responsabilitat social que deriva de la disposició addicional segona de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears i al fet que això fa que la Universitat sigui una referència obligada de totes les Institucions pel que fa a llur normalització, el Claustre

ACORDA:

1) Instar al Consell Executiu perquè la tasca de normalització es dugui endavant disn tots els àmbits universitaris, amb tots els respectes als drets individuals que calguin, tant en els aspectes orals com en els aspectes escrits, i aquests efectes prengui les mesures oportunes.

2) Instar la Junta de Govern perquè compleixi i faci complir aquest mandat

3) Sol.licitar al Consell Social que habiliti els crèdits necessaris, tant de material com de personal, perquè el Consell Executiu pugui fer complir el mandat d'aquest acord, en particular amb la creació d'un servei de normalització, traducció i correcció amb els mitjans de personal i econòmics suficients.

4) Facultar el Consell Executiu que, dins el marc d'aquest acord i dins les seves competències, proposi i prengui les mesures que consideri oportunes per dur-ho a bon fi, que presenti, en el termini d'un any, un document amb els avenços fets que haurà d'aprovar el Claustre.

Us ho comunic perquè en prengueu coneixement i tengui els efectes que corresponguin.

Palma de Mallorca, 4 de juny de 1.986.

El Rector, Nadal Batle.

Excms. i Il.lms Srs. membres del Consell Executiu i de la Junta de Govern

(ACORD DEL CLAUSTRE UNIVERSITARI De 4 de juny de 1.986)

R E T A L L S

1.986 - ANY INTERNACIONAL DE LA PAU .-

Article extret de la revista EL CORREU de la Unesco (nº 99- Agost 1.986). Es una revista mensual que es publica en 32 idiomes, incluit el català. La UNESCO és una organització internacional que defensa els temes que de vegades estan més oblidats, com els drets humans, la llibertat, la pau, etc.

" Més de 400 representants de 115 organitzacions internacionals no governamentals i de 71 organitzacions nacionals de 36 països va participar a la conferència " Junta per la Pau ", celebrada a Ginebra del 20 al 24 de Gener de 1.986 arran de l'Any Internacional de la Pau. Promoguda per la junta de la Conferència d'Organitzacions no Governamentals (organisme de consulta del Consell Econòmic i social de les Nacions Unides), la conferència va tractar els temes de desarmament, el desenvolupament, el progrés social, la justícia, els drets humans, la satisfacció de les necessitats essencials de la humanitat i la preparació de les societats per a la pau. En acabar les sessions es va aprovar per aclamació una crida de la qual reproduïm alguns fragments:

Falten només quinze anys perquè s'acabi el nostre segle i estem convençuts que tots els éssers humans tenen el deure i l'obligació d'unir-se perquè el segle vint-i-u comenci en un món de pau. Estem convençuts que això és possible i que les perilloses tendències que tenen avui els afers mundials es poden aturar i invertir. Veiem signes d'esperança en el nou esperit de diàleg entre els caps d'estat i en la determinació dels pobles d'aconseguir la pau.

No cal que recordem ara tot el que l'amenaça. La cursa cap a la catàstrofe nuclear continua amb la mateixa empenta. Com que la terra i els oceans no poden suportar més el pes de les armes, s'explora l'espai per acumular-les-hi. Armes no nuclears maten cada dia centenars de persones. La fam causa milers de víctimes diàriament. Milions d'éssers humans gemeguen encara sota el jou de la dominació i l'explotació. L'apartheid continua negant la justícia i destruint més víctimes.

Fem, per tant, una crida a actuar conjuntament per un món de pau en què la guerra no només sigui absent, en què la supervivència no sigui només possible, un món en el qual prevalgui la justícia i es respecti la dignitat humana.

Al mateix temps que ens comprometem a actuar junts pel desarmament, demanem a tothom que aportí la seva ajuda als esforços que es fan per acabar immediatament amb totes les proves d'armes nuclears i perquè es signi un tractat per la seva prohibició completa, per la prevenció

d'una cursa d'armaments a l'espai ultraterrestre, per l'eliminació de les armes químiques i de destrucció en massa i per una reducció substancial dels arsenals d'armes tradicionals.

Considerem que la pau està vinculada indisolublement amb el desenvolupament i el progrés social, i que la seva base és la justícia, i les privacions i les desigualtats l'amenacen. Demanem, doncs, que es prenguin iniciatives per a un desenvolupament estratègic que instauri un nou ordre econòmic internacional capaç de garantir les relacions econòmiques equitatives entre i dintre les nacions i, a més, que respecti realment el dret dels pobles a decidir sobre el seu destí, el dret a l'autodeterminació i al desenvolupament interdependent, a la no ingerència d'altres països en les qüestions internes i a viure en condicions de seguretat i de progrés social.

Insistim que l'exercici dels drets humans i de la llibertat és un element essencial de la pau i que la seva violació constitueix una de les causes principals dels conflictes armats. Com més plenament gaudeixi dels seus drets cada persona, més estable serà la societat en que els practica; com més es respectin els drets humans, més estables seran les relacions internacionals.

Som plenament conscients que la pau és un requisit indispensable per satisfer les necessitats bàsiques de l'ésser humà, com ho és l'alimentació, la vivenda la salut, l'educació, el treball i un medi ambient adequat.

Fem una crida a iniciar accions mancomunades que tendeixin a obtenir una reducció substancial de les despeses militars amb l'objectiu d'endegar la utilització errònia que es fa actualment dels recursos disponibles. Estem d'acord que cada canó que es fabrica, cada vaixell de guerra que s'avara, cada cost que es llança constitueixen al cap i a la fi un robatori als que tenen gana i no reben aliments, als que tenen fred i no se'ls dona roba.

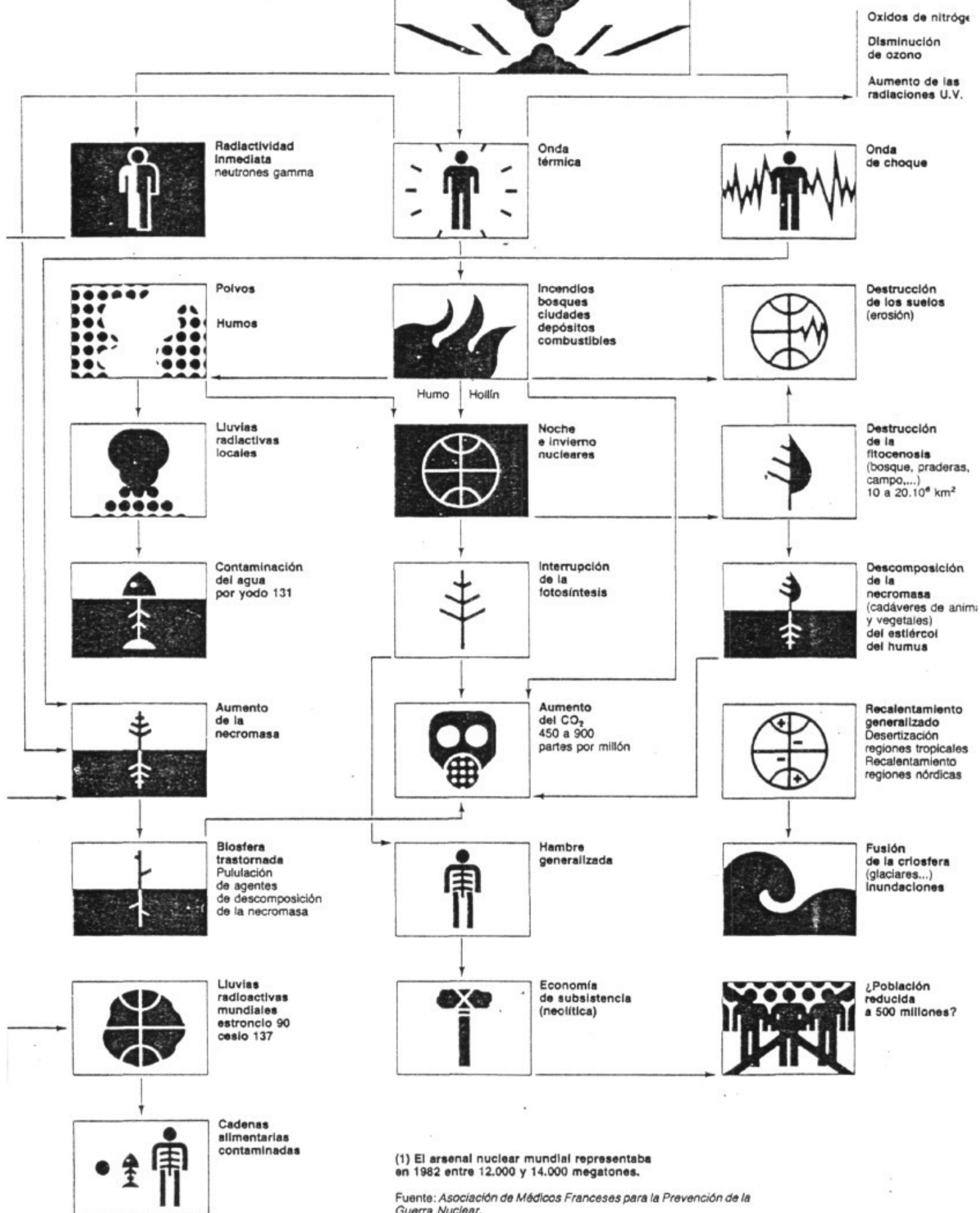
Conscients de la importància que té la preparació de les societats per a la pau, recomanem una nova orientació de l'educació, de la ciència, de la cultura, de la religió i dels mitjans de comunicació que la facim possible. Els recursos disponibles en aquests àmbits poden fer-se servir d'una manera més constructiva a favor de la pau.

Els països han de buscar junts la pau. Només podrem crear un futur comú si ens enfrontem a la crisi comuna. Instem a una major cooperació internacional, que té per instrument universal les Nacions Unides.

Sabem perfectament que les dificultats són immenses, però confiem que la decisió dels pobles d'aconseguir la pau permetrà que siguin vençudes. Som optimistes i tenim esperança perquè estem " junts per la pau ", i és amb aquest esperit que refermem el nostre compromís amb la cau

Guerra nuclear 5.000 megatones

La tercera parte del arsenal nuclear (1)

(1) El arsenal nuclear mundial representaba en 1982 entre 12.000 y 14.000 megatones.

Fuente: Asociación de Médicos Franceses para la Prevención de la Guerra Nuclear.

EL MUSSOL REIAL .-

(Asio otus)

El mussol reial, mussol gros, mussol banyut, és un au de presa nocturna bastant freqüent al continent. Inclús, als hiverns més freds, de molta neu, s'acosta a les poblacions humanes.

A Mallorca, en canvi és rar. De tany gros, una mica més gros que una òliba, de coloració oscura- marronenca. Té dues "orelles" sobre els ulls, que li serveixen per descompondre la seva silueta quan està posat sobre la branca d'un arbre descansant durant el dia. Li agraden, per aquest menester els pins alts, de brancatge espès, situats a les voreres de pinars, i que davant tengui una grossa esplanada.

Posta de sol inicia els vols prospectors i es va dedicant a la caça durant tot el vespre. Mentrestant, i si ha menjat per exemple un ratolí, fa la digestió posat sobre una talaia (arbre), baix del qual hi podrem trobar les egagròpiles.

A la nostra vila tenim la sort (o la desgràcia) que hi viuen mussols reials. Inclús hi crien, però hi ha que dir, que a vegades les butzetes desapareixen.

RELACION DEL AUTO DE LA FEE QUE SE CELEBRO EN EL MONASTERIO DE SANTO DOMINGO DESTA CIUDAD DE MALLORCA EN SIETE DE FEBRERO DE 1.583 Y DE LAS CAUSAS QUE FUERA DEL SE HAN DETERMINADO EN LA DICHA INQUISICION DESPUES DEL ULTIMO AUTO QUE EN ELLA SE HIÇO EL AÑO PASSADO

Penitenciados por cosas diversas en iglesias con abjuración de levi

144. Juan Palermo .- Natural de Sant Juan de Sineo en el reino de Mallorca. Labrador de treinta y cinco años. Por haber dicho y afirmado que un moço por cassar no pecca en ir al partido a tener cuenta carnal con mugeres. Missa mayor en la iglesia de Santa Eulalia de Mallorca un domingo y alli se le lea su sentencia. Vela. Abjuró de levi en la sala de la audiencia. Penitencias espirituales que se confiesse y comulgue en las tres pascuas próximas siguientes y en la fiesta de la Assumpción de Nuestra Señora y Todos Sanctos y emvie certificatoria de ello. Tuvo contra sí dos testigos y él lo confessó.

=====

Aquesta causa de fe és la número 144 comptada a partir des de que es regularitzaren per l'inquisidor Fèlix Ebia de Oviedo (1.578-1.593) A la resta de l'estat se pot dir que es regularitzaren ja a partir de 1.559.

Es l'única causa de fe contra una persona de Sant Joan des de 1.579 fins a 1.606. Aquestes dades estan tretes del llibre: " EL TRIBUNAL DE LA INQUISICION EN MALLORCA. Relación de las causas de fe 1.578 - 1.806. Vol -I. Llorenç Pérez, Lleonard Muntaner i Mateu Colom. E- 07008 Palma de Mallorca. 1.986.

=====

NOTES CURIOSSES .-

- La majoria de causes jutjades en els autos de fe anomenat al llibre tenen o motius sexuals o d'heretgia.

- Els càstigs més corrents són:

- . Confesar-se i presentar certificat escrit.
- . Cent o dos-cents assots.
- . Galeres
- . Desterrament durant un parell d'anys de la població
- . Prohibició de confessar dones (en el cas dels capellans)

A J U N T A M E N T . -

Resum de la sessió ordinària celebrada dia 30 de Setembre de 1.986.

Varen assistir els regidors Joan B. Mesquida (batle en funcions), Carles Costa, Joan Mates, Guillem Gayà, Francesc Bover, Gabriel Mora, Gabriel Company, Gabriel Mates i Joan Sastre.

Es va donar la circumstància que l'assessor jurídic, Rafel Bauzà no va poder assistir a la sessió per motius de salut, de manera que hi va haver una sèrie de punts de l'ordre del dia que se varen haver de deixar damunt la taula, amb la intenció de convocar un ple extraordinari per poder comptar amb l'ajut i experiència de l'amo'n Rafel damunt els temes en qüestió.

Els punts de l'ordre del dia foren els següents:

1.- Esborrall de les actes de les sessions anteriors .-

Es varen llegir les actes corresponents a la sessió extraordinària d'aprovació dels pressupostos de 1.985 i de la sessió ordinària del mes de Juliol de 1.986. No hi va haver cap objecció.

2.- Aprovació dels Comptes generals del pressupost, Administració del Patrimoni i VIAP de 1.985 .-

Aquests comptes varen esser revisats en el seu dia per la " Comissió de Comptes ", ja han estat el temps reglamentari a exposició pública i ja han sortit publicats al Butlletí Oficial de la Província. La Secretària en funcions va fer un petit repàs general de les xifres globals i el consistori en ple va acordar l'aprovació definitiva.

3.- Modificació d'ordenances fiscals per 1.987.-

Va informar el batle en funcions sr. J.B. Mesquida que després d'una sèrie de reunions la comissió d'hisenda va creure oportú llevar de la contribució urbana uns punts que suposen un mínim d'ingressos i per altra banda molta feina burocràtica a l'hora de preparar els rebuts i cobrar-los.

Els apartats més importants que la Comissió d'hisenda ha decidit eliminar són els corresponents a portes, finestres, balconades, etc, i el de canals i desaigües a la via pública. A aquest darrer apartat es va decidir en concret suprimir les taxes per canals i deixar en vigor les taxes per les teulades que no tenen canal, o la tenen molt deteriorada, i augmentar-les un poc. Tot això en vistes a incentivar la instal·lació de

canals i que no hi hagi degotissos que banyin la closca dels vianants els dies de brusca.

Per altra banda la comissió d'hisenda també va pensar que la supressió d'aquests apartats suposarà una baixa d'ingresos al Pressupost, cosa molt poc recomenable per la salut econòmica de la casa, i per altra banda mal vista per l'administració a l'hora de donar subvencions, de manera que se va decidir augmentar un punt les taxes de contribució Urbana. D'aquesta manera les quantitats totals quedaran bastant anivellades.

La proposta de la comissió d'hisenda va ésser acceptada per la majoria fora discussions importants.

Carels Costa va proposar seguir anys vinents aquesta " depuració " d'apartats que suposen pocs doblers i molta feina burocràtica.

4.- Aprovació del Plec de condicions del projecte de substitució de reg asfàltic per aglomerat .-

Va informar el batle en funcions que aquest punt hauria de quedar damunt la taula, degut a l'absència de l'assessor jurídic. De totes maneres el Consistori va ésser informat de que el Consell Insular havia concedit una subvenció d'un 81% per l'obra (uns 10.500.000 pts). No obstant això la feina s'havia de contractar abans de dia 15 d'octubre de manera que segons el sr batle en funcions seria necessari el fer un ple extraordinari abans d'aquesta data per arreglar aquest assumpte (A l'hora de redactar aquesta informació, a dia 29 d'octubre, el ple no s'havia convocat)

5.- Aprovació del Plec de condicions i finançació del projecte de la Casa Municipal de Cultura .-

L'Ajuntament va remetre el projecte per la casa de cultura al Consell Insular i al Ministeri d'Obres Públiques per un valor de pts de 17.014.298, amb la intenció de repartir les despeses a parts iguals entre el Consell Insular, l'Estat i l'Ajuntament.

No obstant aquests càlculs, el MOP va enviar un escrit a l'Ajuntament segons el que només pot aportar un total de 4.253.567 pts. Consultat el Consell Insular va acceptar fer-se càrrec de la quantitat restant (1.435.856 pts).

D'aquesta manera les despeses es repartiran així:

- Consell Insular de Mallorca . . .	7.089.279 pts
- Ajuntament	5.671.423 .-
- MOP	4.253.567 .-

17.014.269 pts

També es va deixar aquest punt damunt la taula per enllestir-lo a un pròxim ple amb l'assinstència de l'assessor Rafel Bauzà.

6.- Aprovació del projecte de l edifici club d'esplai i permanència TerceraEdat, i petició d'ajuda a la Comunitat Autònoma. .-

Es va exposar als membres del Consistori un plànol de la planta del futur edifici, i un dibuix de com quedaria la façana. HI va haver moltes discussions sobre el tema, i pareix que no tothom va estar d'acord amb el projecte, ni amb els plànols de l'edifici. Les discussions foren especialment acalorades quan es va parlar de l'utilitat futura de la residència.

7.- Construcció d'un mur de contenció a l'ampliació del cementeri .-

Degut al desnivell del terreny ocupat per l'ampliació del cementeri, s'haurà de fer un mur de contenció que a redols haurà de tenir una alçada d'uns cinc o sis metres. La intenció del Consistori es tenir el mur fet i l'explanada en condicions per poder- ho mostrar el dia de Tots Sants.

8.- Modificació de les bases del concurs oposició per la plaça de Saig .-

El ministeri de l'interior va retornar les bases perquè hi va trobar dues coses que segons ell no són legals:

- a) Que l'aspirant domini la llengua pròpia del poble (el català)
- b) Que l'aspirant passarà un període de prova després d'haver aprovat les oposicions.

Pareix esser que interior considera anticonstitucional el que un ajuntament exigessi al seus possibles empleats que dominin la llengua vernacle.

Joan sastre opinà que aquestes opinions del Ministeri no duen més que a radicalitzar les postures.

Es va acordar eliminar els dos punts i comunicar- ho a interior.

9.- Conveni amb INSALUD per l'ús del Centre Sanitari .-

A nivell estatal hi ha un conveni entre INSALUD i els ajuntaments amb centres sanitaris. Si l'ajuntament es fa càrrec de les despeses ordinàries de manteniment del centre (llum, aigua, neteja, calefacció, ..) INSALUD en contrapartida paga 20 pts per assegurat per ajudar al manteniment.

10.- Subvenció a la Societat de Caçadors per col.laboració amb el servei de Guarderia Rural .-

Es va parlar de renovar el tracte amb la persona que fa les funcions de Guarda Rural, i que fins ara ha duit molts bons resultats a l'hora de evitar robatoris, o denunciar obres fetes fora llicència a foravila i també dins el poble. El sistema de pagar el vigilant aquest trimestre, encara serà el mateix que els anteriors: l'ajuntament concedirà 20 mil pts a la societat de caçadors en concepte de subvenció, i aquesta les donarà a l'interfecte.

Es va parlar de regularitzar el servei els pròxims anys, i Carles Costa va proposar a la Comissió d'Hisenda que fes un estudi damunt el cost que podria suposar el servei, i les contrapartides del mateix.

11.- Precs i preguntes .-

- Es va informar al consistori d'una petició al MOPU per eixamplar la carretera de Petra a l'indret de la creu (devora la cooperativa), i també eixamplar el revolt que fa amb el camí de Son Baró.

- També es va parlar del forat que ha sortit devora el Pou Nou degut a les darreres pluges, i de demanar doblers al Consell per arreglar- ho.

- La Penya Motorista va demanar les cadires i taules de l'Ajuntament (Mancomunitat del Pla) per a la festa del Butifarró. Tothom va donar el seu consentiment amb la condició que l'entitat es fes càrrec dels desperfectes.

- Gabriel Company va demanar perquè no s'havia asfaltat el carrer Mirador, i Joan Mates li va respondre que estan a l'espera de si s'instal·larà una tuberia d'aigua potable o no.

- Gabriel Mora va consultar a la majoria a veure si feia comptes cobrar el 15 % del cost de l'asfaltat del carrer Mirador camins del Rafal i d'horta, ja que segons un acord de ple els veïns beneficiats havien de pagar contribucions especials per un valor d'un 15% de l'obra.

Va acabar el ple a les onze del vespre i tothom partir cap a cases.

PASSATEMPS

HORIZONTALS 1.- Femella de l'espècie bovina. Púlpit. 2.- Forma l'imatge mental, representar-se alguna cosa. Consonant. 3.- Situat a un indret que els altres no el vegin. Consonants. 4.- Argent. Ocell de presa diürn de plomatge rogenc, coa enforquillada i ales llargues. 5.- En llenguatge infantil qualsevol bístia del gènere equus. Organització paramilitar que agrupava els joves espanyols en temps de la dictadura del General Franco. 6.- Of the record, agència de notícies. Impost nou. Cadascuna de les peces que formen l'esquelet de la major part dels vertebrats. 7.- Reacció fisiològica que ens fa desprendre líquid pels porus de la pell (al revés). Part anterior del cap, on hi ha

el nas, ulls, boca, etc. 8.- Líquid incolor, inodor, dolç, de consistència de xarop, que s'obté de la saponificació de greixos i olis. 9.- Gran (referent a la component vertical de les coses o persones). Animal mitjancer amb les orelles llargues (del gènere oryctolagus). 10.- Consonant. Aplegar a un caramull.

VERTICALS 1.- Suc amb el que es va engatar son pare d'en Sem, Cam i Jafet. Concedir alguna cosa a títol de favor, de gràcia. 2.- Indret per ocultar alguna cosa. Un d'els fills del qui s'engatava. Típic plat universal fet amb ous. 4.- Central lletera mallorquina. Consonants que a vegades tenen el mateix so. Una de les dues d'abans. Nom d'home poc habitual. Unitat monetèria del CEE. Al revés peça rodona que permet controlar els moviments direccionals de l'automòvil. Licor que s'obté destil·lant una mescla fermentada de melasses i suc de canya de sucre. 7.- Mamífer rosegador de devers un palm de llargària. Sol en el seu gènere (al revés). 8.- Metall preciós. Negació. Abreviatura del nom de la santa que fa festa el 25 de Novembre, al revés. 9.- Ena. Don del superior en jerarquia d'una possessió. 10.- Habilitat, destresa a fer certes coses. S. Fora vocals, posar ales.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

